

Oslo, 17.04.2009

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Høringsuttalelse – Lov om fornybar energiproduksjon til havs

Norges Naturvernforbund og WWF-Norge viser til mottatt høringsbrev om utkast til lov om fornybar energiproduksjon til havs og sender her våre felles merknader til lovutkastet.

Innledningsvis vil vi si at vi er glade for at det utarbeides en lov som kan legge til rette for fornybar energiproduksjon til havs, og vi er samtidig glade for at det foreslås et system med arealtildeling før konsesjonsbehandling. Dette bidrar til å sikre at hensyn til natur og miljø vektlegges sterkere i prosessen, og at staten basert på vurderinger av natur- og miljøverdier på forhånd plukker ut områder som kan egne seg for slik kraftproduksjon. I dag er det ikke et tilsvarende system på land, noe som kunne gjort at man unngikk en del konflikter med viktige naturområder.

Fornybar energiproduksjon til havs, herunder vindkraft, kan bidra til at Norge kan oppfylle fornybardirektivet fra EU som snart skal implementeres. Sammen med energifrigjøring kan det dessuten sørge for store mengder kraft som kan brukes til blant annet å elektrifisere sokkelen og bilparken. Dette vil redusere norske klimagassutslipp.

Konsekvensene fornybar energiproduksjon til havs kan ha på det biologiske mangfoldet, er ikke godt nok kjent. Det er derfor nødvendig med grundige konsekvensundersøkelser og utbygginger må ivareta naturverdiene. Samtidig kan de tekniske installasjonene være et positivt bidrag til naturmangfoldet for eksempel gjennom å fungere som kunstige rev eller fiskerivern- eller fiskerekutteringssoner. Dette er også momenter som bør vurderes i forbindelse med utvelgelse av egnede blokker.

Vi synes det er viktig at denne loven følges opp med en aktiv politikk fra myndighetene sin side for å:

- snarest få på plass nødvendige forskrifter tilknyttet loven slik at manglende lovhjemmel ikke forsinkes utbygginger.
- vurdere områder for åpning, herunder grundige miljøundersøkelser. Vi anbefaler at man starter med de områdene der det er grunn til å anta minst konflikt med andre interesser, og som kan bygges ut med eksisterende teknologi, slik at prosjekter der kan komme i gang først.
- bevilge penger til støtteordninger for fornybar energiproduksjon til havs eller få på plass andre virkemidler som sikrer lønnsomhet i prosjekter.
- bevilge midler til forskning på de energiteknologiene som er umodne og til forskning på miljøkonsekvenser og miljømessig gode konstruksjoner og avbøtende tiltak for produksjonsanlegg og nettanlegg i sjø.

- gjennomføre kontroll av om bestemmelser gitt i konsesjoner og detaljplan blir fulgt (§ 10-5 i loven) og bruk av tvangsmulkt og tilbaketrekking av konsesjon til utbyggere som gjør seg skyldige i budd på bestemmelsene (§ 10-6 og § 10-7).

Kommentarer til selve lovforslaget

Det er to forhold som er svært viktige for oss med denne loven:

- At den utløser betydelig fornybar energiproduksjon til havs
- At utbygging av fornybar energi som vindkraft ikke gjør uopprettelige skader på naturmangfoldet

Loven må sikre at det åpnes arealer innenfor områder hvor en utbygging ikke vil gjøre skade. Det bør også presiseres i loven at områder hvor naturen kan ta skade av én type fornybar energi (f.eks. vindkraft som skader fugl), kan åpnes for annen fornybar energiproduksjon (f.eks. bølgekraft).

For- og etterundersøkelser av miljøtilstanden i området hvor det planlegges utbygging er ifølge lovforslaget et mulig konsesjonskrav. Vi mener dette skal være lovfestet obligatorisk for alle prosjekter, ved at det skrives inn i § 3-4 (Vilkår).

Dersom etterundersøkelser viser at prosjektet har medført negative konsekvenser på naturmangfoldet som ikke var avdekket før utbyggingen (f.eks. konsekvenser for en sårbar fugleart), må det være mulig for departementet å gi pålegg for å avbøte skaden eller i verste fall trekke tilbake konsesjonen. Dette må derfor skrives inn i lovens § 10-7 som mulig begrunnelse for tilbaketrekking.

Forslag: "Dersom konsesjon er gitt på grunnlag av uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning, *det er kommet nye opplysninger om negative konsekvenser av utbyggingen*, eller konsesjonæren overtrer denne lov eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, kan konsesjonen trekkes tilbake."

Dersom skaden på naturmangfoldet skyldes mangelfulle utredninger fra utbygger sin side bør denne selv bekoste de endringene i anlegget som trengs, mens hvis det skyldes at staten har gjort for dårlige undersøkelser i forbindelse med åpning av området bør staten gi kompensasjon til utbygger.

For å sikre minst mulig forbruk av areal til energiproduksjon, bør lov og forskrift gi mulighet for å kunne sette krav til utnyttingsgrad, det vil si energiproduksjon per arealenhet.

Det foreslås i utkastet at staten knytter både en konsesjon og en detaljplan til en utbygging:

"Før bygging av energianlegg med konsesjon kan finne sted skal det foreligge en godkjent detaljplan for tiltaket. Detaljplanen skal utfylle konsesjonsvedtaket slik at disse til sammen utgjør den totale rammen for utbyggingen og på hvilke vilkår den kan gjennomføres. [...] I konsesjon og detaljplan må det ellers kunne stilles vilkår for å unngå skade på natur og miljø og for å ivareta hensyn til rasjonell energiforsyning, beredskap og sikkerhet, næringsinteresser mv. Slike vilkår kan omfatte hvordan anleggene skal utformes og bygges, og hvordan de skal drives og disponeres." s. 10

Vi er opptatt av at dersom aktuelle miljøkrav / avbøtende tiltak skal ligge i denne detaljplanen og ikke i selve konsesjonsvedtaket, må disse være like juridisk forpliktende som krav i konsesjonen, og myndighetene må ha samme

sanksjonsmuligheter mot selskaper som bryter vilkår i detaljplanen. Vedtak i detaljplanen må kunne ankes/klages på samme måte som konsesjonsvedtaket slik at det alltid skal kunne behandles på departementsnivå.

Med vennlig hilsen

Norges Naturvernforbund

WWF-Norge

for a living planet®